

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godine
K 2—, a na četvrt godine K 1—. S poštom stoji 48 lipira
na godinu više, a u Americu K 1·40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 lipira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i upravljanje nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S.
Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petni redak u redak-
cijskom dijelu po 30 fl. u oglašenom 10 fl. Za oglase, koji
se više puta uvršćuju, daje se znatan popust.

Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vracaju.

Godina III.

U Samoboru, 1. svibnja 1908.

E

Reforma obrtnog zakona.

II.

Majstorski ispit.

Majstorski ispit mogu praviti one osobe, koje dokažu, da su na osnovu prije spomenutoga osposobljenja ovlaštene na samostalno tjeranje obrta, a i one, koje dokažu, da su se dotičnom obrtnom granom uz namještenje poslovodje barem 3 godine samostalno bavile.

Ispit taj polaze se pred majstorskim ispitnim povjerenstvom, koje će se za svaki obrt zasebice kod obrtnoga zbara urediti.

Tko bude na ispitu reprobovan, može postaviti popravni ispit, a ako iz važnijih predmeta ispit ne položi, ima mjesta ponovnom ispitu. Majstorski se ispit može i više puta ope-tovati.

Sve gornje ustanove glede osposobljenja ne protežu se na gradjevne obrte, kamo spadaju obrtnici za visoke gradnje, puteve, željeznicu, podzemne željeznicu, mostove, ustave, kanale, i druge vodogradnje, klesarski i kamenarski, tesarski veliki i mali obrt, kopanje zdenaca, jer zakon za svaku granu napose propisuje način osposobljenja.

Oni, koji uslijed osposobljenja stečenoga prema prijašnjem zakonu, i na temelju izdane im obrtne iskaznice, donosno dozvole, tjeraju jedan od obrta vezanih na osposobljenje, mogu iz kreposti ovog zakona taj obrt — iako je ovaj po novom zakonu na osposobljenje vezan — bez posebnog dokaza o osposobljenju prema propisima novog zakona, kao majstori dalje tjerati.

Unutar 3 godine, otkako je stupio na snagu novi zakon, može se na osposobljenje vezani obrt, u koliko zakon u pomanjkanju potrebite kvalifikacije, dozvoljava supliranje potrebitih svojstava po poslovodji, tjerati i dalje preko poslovodje osposobljenog na temelju prijašnjega za-

kona, i to s pravom držanja šegrtu. Ali se dotični obrtnik ne može služiti naslovom majstora.

Stručni ispit, što ga novi zakon od šegrtu ište za samostalno tjeranje na osposobljenje vezanih obrta, ne će se tražiti od onih, koji su prije valjanosti ovog zakona navršili naukovni odnosa, sklopljen po prijašnjem zakonu, ili koji su na osnovu naukovnog ugovora zakonito sklopljenog, prije kreposti ovoga zakona barem kroz jednu godinu kao šegrti bili namješteni.

Na osposobljenje vezani obrt mogu, bez majstorskog ispita, a kao majstori tjerati oni, koji su osposobljenje prema prijašnjem zakonu stekli prije, nego ovaj zakon na snagu stane, ili stekli osposobljenje prema prijašnjem zakonu najkasnije za 2 godine od dana kreposti novog zakona, ako u isto vrijeme prijave obrtnoj oblasti samostalno tjeranje obrta, koji izučavaju, te i drugim u zakonu propisanim uvjetima udovolje.

Koncesionirani obrt.

Na dozvolu vezane obrte također nabraja zakon (§ 59.) ali se ovlašćuje ministar trgovine, da naredbenim putem bilo nove uvrsti, bilo pak dozvoli tjeranje obrta bez koncesije, kad javni interes više ne bude zahtijevao koncesioniranja.

Općeni preduvjet za izvršivanje koncesioniranih obrta jest pouzdanost osobe, koja želi dotični obrt tjerati, a prepušta se županijama i municipijama, da o koncesioniranim obrtimi stute donešu.

Povrh toga je za svaki pojedini koncesionirani obrt u zakonu sadržano uz koje kautele i uvjete se može tjerati.

Orientacija radi dodajemo, da je i broj koncesioniranih obrta povišen.

Poslovnice.

Dozvolu za podignuće poslovnice valja ishotiti kod svih poduzeća :

a) koja rade sa motornom jačinom od 5 konjskih sila ili sa parnim kotlom;

b) koja donose pogibelj požara, većom bukom rade, zemlju, zrak ili vodu onečišćuju ili općinstvu, donosno susjedstvu drugim načinom štetu ili veću neugodnost uzrokuju.

Poduzeća su ova — sa pravom vlasti, da broj tih poduzeća i povisiti može — u zakonu navedena i to u većem broju, negoli su dosele u § 25. obrtnog zakona navedena bila.

Dozvolu treba tražiti, kad se kani radnja, koja spada u red poduzeća pod a) osnovati ili ako se koje u kategoriju pod b) spadajuće poduzeće želi dalje tjerati.

Nakon pravomočno podijeljene dozvole ne može se s naslova nepredviđenih štetnih utjecaja tog poduzeća zahtijevati obustavu poduzeća, ali će oblast odrediti nužne mјere, koje će biti u stanju otkloniti štetne strane poduzeća, u koliko to ne bude s nerazmјernim troškovima ili štetom za obrtnika skopčano.

Kad javni interes zaište, da se neke štetne strane poduzeća otklone, a to gornjim mјerama ne bude moguće, bit će mjesta dokinući ili izlazbi poduzeća.

Realni obrti. Kućarenje.

Realni obrti ne mogu se nanovo podijeljivati, no postojeći ostaju, samo se (osim lje-karnica) imaju unutar 2 godine od valjanosti ovog zakona pod inakim gubitkom realnoga prava prijaviti i tom zgodom dokazati, da realno pravo doista postoji.

Nakon odredbe ministra trgovine o opstaniku ili neopstaniku realnoga prava ili ne, može se kod suda tražiti, da ovaj ustanovi, postoji li realno pravo ili ne.

Ustanove o kućarcima — na koje se obrtni zakon ne proteže — znatno suzuju kućare-nje, te ustanovljuju točno modalitete, pod kojima se kućarenje tjerati smije.

„Protuletje kada nam nastaje...“

Kakogod ima malo Samoboraca, kojima ne bi bila poznata divna melodija ove pjesme, tako opet ima malo njih, koji bi znali potpuni tekst ove mile pjesmice.

Ovih sam se dana, premećući stare knjige, namje-rio na Tome Mikloušiću, župniku stenjevačkog: „Sto-letni kalendar“, izdan god. 1818. I u njemu nadjoh potpuni tekst pjesme, koja nam je toliko draga.

Mislim, da ne će biti zgorega, ako je iznesem, promjenjivši samo pravopis.

Cijeli tekst glasi ovako:

Protuletje kada nam nastaje;
Vse stvorenje veselo postaje,
Zima pređe, turobnost premine,
Sunc s trakmi zemljicu obnove;
Mesec zvezde iz Balosti
Dopoljava k vugodnosti,
Vsa su puna blažene radosti.

Zemljica je farbu premenila,
Obraz tužen z jašnem zamjenila,
Z zelenum je svilum oblaćena,
Oliva z mitem cvjetjem nakinčena,
List i cvetek drvo nosi,
Z kojem sada doprinosi,
Nebo z dragum povsud duhum rosi.

Ptičica si lepo poigrava
I vu zraku z krelutami splava,
Različne si notice izbira,
Jedna drugu na radost priziva,
Olisa daje visokoga,
Kano da će dičit Boga.
Z zahvalnostijem Stvoritelja svoga.

Nut' Slaviček, ptičica lublena,
Koju sledi zornica rumena,
Želno speva, spevat neprestane,
Dok mu z kljuna krvčica ne kane;
Nit se želi gdje naspati,
Niti jela si iskati,
Kak brz počne vugodno spevati.

Škrlec ptica vrlo preštimana
Od hvaljenih pesmih tak nazvana.
Vu zorju se glasno čvergujeći
Diže v zraku, da se polje zvenči:
Kak pastira, tak težaka
Truca vsakog i lenjaka,
Da posluje do tvrdnoga mraka.

Jelen skače v visokoj planini,
K zdencu žeden pači se k nizini,
Iz hitroče daleko odhaja,
Vu brzoči zviranjek načaja:
Bistro gleda, zorno paži,
Da mort kade ne zagazi,
Ter ga lovec z hitnjem ne zarazi.

Vse stvorenje Stvoritelja hvali,
K čiju svomu dospijeti ne jali,
Sam ja tužen i neveren bludim,
Dužnost moju višeput zamudim,
Pozabeče z Stvoritelja,
Živem tako prez temelja,
Kak da duža ne je nevmrtvelna.

Za zgibača želja mene vlače,
Za nebeska redko srce peče,
Cinim večput, kaj ni činit neču,
A ne čnim, kaj vusta obeču:
Doklem nosim breme tela,
Ne zvršavam pravog dela:
Nema srce ovde me veselja.

Bože! Živi zdenec vse kreposti,
Sunce, temelj vsake pravčnosti,
Pusti dole svele trake tvoje,
Ter razvjeti temno srce moje;
Da se jenkrat vse prebudi
I od tebe već ne bludi,
K tebi cilju dođi ne zamudi!

Vlatko Presečki

Glede prijave obrta zadržana su dosadanja načela, samo su detaljnije obradjena. U interesu obrta ustanovljeni su rokovi, u kojima obrne oblasti imaju na uslijedivše prijave donijeti rješenje, odnosno izdati obrte iskaznice.

Iz trgovinskog zastupstva.

(Sjednica održana 25. travnja 1908.)

Nazočno 12. zastupnika. Od kot. oblasti prisustvuje kot. predstojnik g. Milan Ključec. Predsjeda načelnik Čop. Perovodja Stj. Vuković.

Prije dnevnog reda pozdravlja načelnik nazočnog kot. predstojnika, koji se prvi put nalazi u trgovinskoj sjednici. Molim ga, da bude u svem na ruku općini i da joj posluži svojom požrtvovnošću i obilnim iskustvom.

Predstojnik Ključec zahvaljuje na pozdravu. Rado je došao u Samobor, jer ga smatra svojim drugim rodjenim mjestom, i jer ga se sjeća iz svojih najmladih dana. Znade, da Samobor čekaju još mnoge kulturne zadaće, koje ima da riješi. On će od srca rado sve učiniti, što bude u korist Samobora. Ali uspjeh u postignuću ciljeva stoji i do jedinstvenog mišljenja i sporazumka zastupstva, a nužna sloga jest ona zdrava osnovica, na kojoj se može graditi budućnost Samobora. (Zastupnici su popratili govor sa „Živio predstojnik!“) Prelazi se na dnevni red.

Izbor mjesnoga suca.

Kako je izminula trogodišnja perioda mjesnoga suca, treba da se pristupi k izboru suca za godinu 1908.—1910. Jednako će se birati zamjenik mjesnoga suca i 24 prisječnika.

Zast. Fresi predlaže, da se izaberu dosadanji sudac i zamjenik. Prelazi se na glasovanje, te su jednoglasno i ponovo izabrani: I. an Levičar, mjesni sucem, a Franjo Oslaković zamjenikom suca za mjesni sud trgovista Samobora.

Za prisječnike su izabrani: Bastijančić Franjo, Bedeničić Franjo, Budi Joso ml., Čebušnik Nikola, Družković Vjekoslav, Filipc Franjo, Grgas Vjekoslav, Golesić Franjo, Gollner Ivan, Herceg Janko, Hrčić Fran, Ivanušević Vjekoslav, Jurčić Juro, Kompare Janko, Kokman Mijo, Lesec Gjuro, Mahović Mijo, Medved Franjo, Stiplošek Ignac, Šimec Filip, Valečić Janko, Žibrat Josip i Žitković Josip.

Uredjenje grobarskih pristojbi.

Načelnik predlaže molbu ovdješnjih grobara, kojom traže, da im se dosadanji cjenik, koji dajira od godine 1893., povisi u razmjeru prema skupoci današnjega vremena. — Na zahtjev zastupstva čita načelnik sadanji cjenik za grobare, po kome im pripada raznolika pristojba za kopanje grobova prema tome, da li je tlo tvrdje ili mekano. Za nošenje mrtvaca zapada ih 2 for. — Zast. Fresi upozoruje, da se ni sada ne drže cjenika. — Zast. Forko ističe, da ova 2 for. pripadaju grobarima ukupno, a nema pravo da svaki za sebe tu svotu računa, kako se to događa. — Zast. Levičar potužuje se također, da grobari prekoračuju cjenik i traže da ih se smješta plati. — Zast. Razum predlaže, da se točno precizira svaka pristojba i da pod prijetnjom globe ne smije nijedan više tražiti. — Zast. Medved je za to, da se cjenik javno izloži, a zast. Noršić, da se odredi popriječna pristojba za kopanje groba. — Zast. Forko ističe potrebu sprave za spuštanje mrtvaca u grob. — Predstojnik Ključec predlaže, da se molba grobara uputi gospodarskomu odboru s direktivom, da se povuči grobarskih odredbina imade kretati u okviru od 20 po sto. — Prima se.

Rasvjeta i potreba vode u Gradištu.

Općinari u Gradištu mole, da im se u selu postave barem 2 svjetiljke i da općina daje petrolej. Josip Blaščan bi palio i punio svjetiljke. — Kod predmeta se razvila oduga debata. Zast. Noršić i Razum preporučuju molbu kao opravdanu. Zast. Budi Joso i Levičar drže, da će im svjetiljke slabo biti od koristi, pa će to biti nepotrebni trošak. Načelnik predlaže, da se u Gradištu postavi svjetiljka i da se uzdržava na način, kao i ostale u Samoboru. — Zast. Forko predlaže, da im se dade jedna svjetiljka, a umjesto petroleja 4 K na godinu kao paušal. — Prima se.

Načelnik molji za ovlaštenje, da može u Gradištu započeti kopanjem zdenca, jer su ljudi ondje bez vode, a predjeđe kopanje na jednom mjestu ostalo je bez uspjeha. Zast. Budi Joso predlaže, da im se posebnom spravom diže voda iz Ludviča; zast. Levičar, da oni sami označe mjesto, gdje žele zdenac. — Prima se prijedlog načelnika uz dodatak Levičarov.

Uščuvanje staroga grada.

Načelnik javlja, da je stiglo od vlade stručno mnenje o uzdržanju stare gradine. Ovo je mnenje već donio „Samoborski list“, pa drži, da ga ne treba čitati. Predlaže, da se zamoli vlada za potporu, da se mogu izvesti nužne radnje na gradini, a onda bi mogla nesto i općina pridonositi za dalje uzdržavanje. Zast. Forko slaze se s ovim prijedlogom. — Zast. Jurčić je protiv

toga, da što općina pridonosi. Tuži se na velike terete i namet. — Zast. Levičar, da se nije mislio, da se grad uzdržaje, kad se je kupovao, nego da se u slučaju raspada upotrijebi kamenje kao materijal. — Predst. Ključec veli, da treba iznajprije biti načelno na čistu: da se grad ili uzdrži ili da ga se pusti propasti. Grad je ures Samobora, a da i ne govorimo o historičkoj njegovoj važnosti. Predlaže, da se prije svega zatraži stručjačko mnenje, kolik je trošak potreban, da se grad doveđe u taki stadij, da se može kasnije lako uzdržavati. Poslije toga neka se zatraži potpora u zem. vlade. — Prima se.

Tom je zgodom g. Ključec istakao, kako bi se mogla tražiti i neka ulaznina od posjetilaca grada, pa bi se i tim dobijala neka svota u rečenu svrhu.

Zaklada Milner. — Gradnja ubožnice.

Načelnik javlja, da je stiglo rješenje zem. vlade, po kome se ne može legat u Badenu preminule Klementine Aschko preudate Milner upotrijebiti za gradnju ubožnice, već se ima respektirati želja pokojničina.

Zapis ovaj isplaćen je iz njezine ostavinske imovine — po odbitu raznih ostavinskih pristojbi — zem. blagajnici u Zagrebu, sa 17.937 K 98 fil. i to 17.600 K u 4 po sto založnicama i 337 K 98 f. u gotovom.

Ova imovina određuje se za sva buduća vremena kao zaštićena pod imenom: „Zaklada Klementine Aschko preudate Milner za siromake općine Samobor“. Uprava sa zakladom povjerava se poglavaru trga Samobora. Vrhovni nadzor nad upravom vrši će zem. vlada, odjel za unutarnje poslove.

Godišnjim prihodom zakladne glavnice imade se godimice na 23. prosinca nadjeliti osam čestitih siromaka ili sirota svaka sa svotom od 80 K, odnosno u koliko zakladni prihod ne bi za to dosegao, s razmjerom manjom svotom. Godišnji prihod, koji bi nadlazio 640 K, imat će se pribijati glavnici, dok ne dovraste do 20.000 K, a nakon toga će se i s tim viškom razmjerno nadjeliti siromasi bez obzira na spol i zanimanje, koji su zavičajnici opć. Samobor, te su preko 60 god. stari, nemočni i za posao nesposobni. Ima ih u Samoboru nesposobnih slijepaca, mogu se i oni nadjeliti, ma da i nijesu navršili 60 godina.

Načelnik ističe nadalje potrebu gradnje ubožnice, za koju imade gradjevna glavnica od 12.000 K. Nastaje pitanje, gdje da se ova gradi, da li do školskog vrta, u Gajevoj ulici, ili gdje drugdje na općin. zemljištu. — Zast. Jos. Budi predlaže za to oranicu u Orešju. Načelnik: Predaleko je, jer mora biti liječničkom nadzoru pristupna. Možda bi za to odgovarao „stari farof“ kod sv. Mihalja. — Zaključuje se, da se obrati općina na vlasnika te zgrade, da se sazna za cijenu. (Zgrada je previše trošna, te će teško moći da odgovara pomenutoj svrsi. Ured.)

Daljnji podnesci i zaključci.

Ravnateljstvo pučke škole javlja, da je podvornica Josipa Devunić zahvalila na službi s 1. svibnja. — Općina je raspisala natječaj, a podnijeli su molbe: stražar Martin Mahović, Mijo Golešić, Josip Škvorc, pom. podvornik kod vlade, Ivan Sokolović, Janko Golešić, Jagica udova Kirin i Mati Jandrić. Izabire se na prijedlog načelnikov: Martin Mahović s plaćom od 50 K na mjesec, stanom i drvima, te uz uvjet, da i dalje obavlja litografske poslove kod općine.

Dovoljava se Katar. Knafel drvo iz opć. Šume za brv. — Josip Pletigan, koji molji drva za gradnju kicice, ima najprije podnijeti nacrt. — Odbija se molba I. Valentića, trgovca suknene robe iz Zagreba, kojom traži stalno mjesto na trgu za sajmenih dana i nudja ih to 10 K na godinu. — Odbija se molba Josipa Blaščana, kojom traži, da mu se paušalna svota od 48 K za uzdržavanje puta od Hamora do Gradišta, poveća. — Odbija se molba Ane Kazić za pomoć, jer ima muža, koji je sposoban za rad. — Ne uvažuje se molba uboga Mate Šestaka, da mu se hrana daje.

Zast. Simec predlaže, da se načini zdenac na polju Jarugi. — Glasovanjem se prijedlog ne prima.

Zast. Reizer st. predlaže, da se uredi put iz Šume kod Male Rakovice. Zast. Fresi je za to, da to Cetijani učini. Načelnik Čop izvješćuje, da je već lani stvoren zaključak, pa će se s podvremenom općinom povesti rasprava radi puta.

Zast. Jurčić stavlja prijedlog, da erar uspostavi rante kraj mosta do Novaka. — Prima se.

Zast. dr. Blaščan i Levičar požuruju kanalizaciju Gajeve ulice.

Zast. Forko interpelira načelnika, je li je poznato policiji, da se u nekoj „kavani“ na Halaburđaku zgradiju noćne orgije, tucila i tuljenja, te kako se može ovakvim ljudima dopustiti držanje „kavane“. Načelnik odgovara, da mu o škandalima nije ništa poznato, a vlasnica, ako prekorači policijsko vrijeme, da je kažnjena.

Zast. Fresi predlaže, da poljari počnu nadzorom od 1. svibnja, jer je to prijeko nužno. Prima se.

Time je sjednica završena.

Domaće vijesti.

Promjene u sudstvu. Njegovo c. i kr. Veličanstvo imenovalo je kr. kot. suca u Samoboru g. Ljudevita Sovu vijećnikom I. razreda kod kr. sudbenoga stola u Zagrebu.

Cestitamo od srca g. Sovi na ovome promaknuću, a bit će još zgodne, da se i posebice osvrnete na njegovu revnu djelatnost u Samoboru, naoseb u našem društvenom životu.

Ban je premjestio uslijed vlastite molbe dra. Milana Markovića, kr. kot. suca u Pregradu, kot. sudu u Samoboru.

Dar gosp. Antuna Starca. Vrlji Samoborac, prebendar g. Starec u Zagrebu, rado se spominje naših društava. Pohodivši neki dan svoj zavičaj, darovao je za Smidhenov spomenik 10 K, društvo za poljopravljanje Samobora 10 K, te pjev. društvo „Jeki“ 10 K.

Samoborska sveučilišna omladina pridružujući se generalnom strajku akademičara, zapisaće se, kako čujemo, sveukupno na praskoj univerzi.

Koncerat „Glazbene Matice“ drage braće Slovenaca bit će u Zagrebu sјutra uveče. Povodom toga kreće posebni vlak iz Samobora u 5:30 sati poslije podne, a vraća se u 11:30 noću. Prijave za ovaj vlak primaju se kod blagajnika g. Vukovića. Dosad je prijavljeno 30 učesnika.

Sastanak obrtnika radi osnutka obrtnoga zboru u Samoboru, održao se u prostorijama „Pučke knjižnice i čitaonice“. Poziv se odazvao do 30 obrtnika, te je izabran odbor šestorice, koji imade zadaću, da izradi pravila, i da ih predloži glavnoj skupštini, koja će se sazvati, čim bude odbor gotov s predradnjama. U odboru se nalaze gg. Albin Kalin, Janko Kompare, Roland Krajačić, Slavko Sek, Franjo Tonetić i Franjo Vrbinčak.

Izlet sokolaša u Sv. Nedjelju. Hrv. „Sokol“ u Samoboru priredio je u nedjelju 26. travnja prvi svoj ovogodišnji izlet i to u Sv. Nedjelju. U dvorištu ondješnje gospodarske udruge bila je javna vježba, te se je vježbalo na preči i na ručama, dok je rvanje, bacanje diskosa i kamena moralo izostati, jer je medjutim nastalo loše vrijeme. Javnoj vježbi prisustvovao je veliki broj svijeta iz Sv. Nedjelje i okoline, te su osobito seljački momci s velikim zanimanjem pratili vježbe naših sokolaša. Poslije vježbe bila je u zadružnoj gospodnici mala veselica, na kojoj su učitelj g. Debeljak i odbornik Sokola g. Hrčić sakupljenom narodu rastučili svrhu i zadatok sokolstva.

Betoniranje vatrog. spremišta započet će ovih dana. Tim će biti udovoljeno davnoj i opravdanoj želji naših vatrogasaca i jednoj prijekoj potrebi, koja ima svoje uporiste i u zaključku trg. zastupstva. Skupa gasila očuvat će se od propaganja i rdje, što im je sve dosele prijetilo s obzirom na vlažno neuređeno mesto tlo na kome su stajala.

Obrtna zadruga u Zlataru moli nas za uvrštenje ovih redaka:

Na dne 12. o. mj. održanom sastanku zaključeno je, da će se posveta društvenog banjaka obaviti dne 28. lipnja t. g.

Tom zgodom pozvat će se sva društva, a napose obrtna iz oijke Hrvatske i Slavonije k ovoj rijetkoj svečanosti, da se zajednički uzveliča ovaj svečan čin i uspije jedna iskra u plamen, — oko kojeg će se obrići sastupljati, i zajednički osvjećivati za bolju budućnost i napredak maloobrtnika.

Za Smidhenov spomenik prisjetili su nadalje ovi prinoši:

Jekaši sabrati u Gorniku kod Nikole Čebušnika K. 4:40

Q. prevendar Antun Starec K 10

Društvene kod F. Švarića sabralo K 3:80

Q. Rudolf Žižić u Bjelovaru priposlao je K 3:70

sabranih ondje medju prijateljima Samobora.

Ukupno K 25:50

Prije iskazano K 614:59

Ukupno K 640:09

Daljnje prinose prima g. Franjo Švarić.

Međinski sastanak Gornjega i Donjega Glaznika. Već prije 3 godine zdržali su se „međi“ Gornjaka i odlučili, da svake godine održe po dva sastanka, na kojima će se spravljati razna vinogradarska pitanja, i porazgovoriti se o prilikama Glaznika. Ovogodišnji proljetni sastanak održat će se 5. o. mj. u 3 sati poslije podne. „Međi“ se sastaju kod Nikole Čebušnika, te se umoljavaju, da se u 80 vremenu broju odazovi. O sastanku će biti obavijesteni još i posebnom okruglicom.

+ Anton Ivanušević, posjednik, umro je 21. travnja u 51 godini života, a sahranjen je 23. travnja na ovdaljenjem lepnom groblju. Laka mu zemlja.

+ Franjo Mrza, posebnik, umro je 26. travnja nakon duge i teške bolesti u 68 godini svoga života. Pokojnik, koji je u uskoj rodbinskoj svezu s obitelju g. Presečki-a, jest posljednji muški član stare samoborske porodice Mrsetić, koja je u svoje vrijeme podnijela magistratu više „senatora“ i „alekora“. Jučer je sahranjen uz brojno učelje gradjanskoga svijeta. Laka mu zemlja!

Dvojaka smrća. Kamenar Stjepan Garaić u Gornjem kraju nastrijetio se u noći od 26. na 27. prije mja., te si nanio tešku tjelesnu ozljedu. Po njegovu prijavljenju zbita se stvar ovako: Garaić je imao kuću, koja je bila nagrlišena od nepoznatog pusta, te se najednom oklištarila od kuće, tako da je on bio opravданo sumnjići, da je kuća pobjeđljena. Mislio da će se u noći povratiti kući

s nabijenom puškom oslonivši se lijevom pazuhom na otvorenu cijev. Puška mu pritom nekako odape i cijeli se naboja sasuu u lijevoj pažu Garašićevu.

Zena Garašićeva, koja je bila u trudnom stanju, potriči na muževo zapomaganje napolje, pa vidjevši ga u krvi, spopali je grčevi i porodi mrtvo dijete za nekoliko časova kasnije.

Garašić je otpremjen u zagrebačku bolnicu ostavivši bolesnu ženu i troje nejake djece u najvećoj bijedi.

Vodovod na Pileševicu. Ondje je potaknuta ideja da se u selu sagradi vodovod, jer se sve jače osjeća potreba žive vode. Seljaci da su odlučili, da nose sami troškove za gradnju vodovoda. I žitelji sela Prilipje odlučiše, da si i oni dadu tom zgodom uvesti vodovod te zamoliše vladu, da ona po svojim stručnjacima dade provesti tehničke predradnje. To je sada i učinjeno. Voda će se u Pileševicu i Prilipje voditi iz 1 kilometar udaljenog vodovoda, te će troškovi za svako selo iznositi K 8.000.

Željezničar i pragmatika pred sudom. Kod samoborskog kot. suda bila je prošlog mjeseca glavna rasprava u kazn. predmetu Dragutina Marolda, željezničara, proti Janošu Jakabu, željezničaru nadziratelju u Leskovcu — oba kod drž. željeznice namješteni — radi prekršaja § 496 kz, što je Janoš Jakab tvorno zlostavljaio Dragutina Marolda.

Optuženi je Janoš Jakab odmah kod svog presuđujućeg uskratio iskaz, jer da ovaj sud nije nadležan, da sudi u njihovim sporovima, već da imaju oni kao željezničari svoj sud, te da za njih vrijedi željeznička pragmatika.

Sud nije uvažio ovaj prigovor glede pragmatike, pa je nakon provedene rasprave osudio Janaša Jakaba na kazan zatvora od 8 dana, što mu je pretvoreno u kazan globe od 80 K.

Nakon proglašene osude podučen o pravu podnosa pravnoga liječnika, izjavio je, da niti prima na znanje osudu, niti se s njom zadovoljava, niti hoće privatni.

Cijepljenje boginja. Redovito cijepljenje i dočijepljivanje obaviti će se u našem kotaru, i to u Samoboru 1. lipnja, u Kotarima 2. svibnja, Sv. Nedjelji 7. svibnja, Rudama 9. svibnja, Domaslovcu 14. svibnja, Slanomolu 16. svibnja, Podvrhu 21. svibnja, Rakovici 23. svibnja, Grdanjima 30. svibnja, Sv. Martinu 5. lipnja, Rakovpotoku 12. lipnja i u Hrv. Stupniku 19. lipnja.

Za siromašnu udovu Josipu Devunić, koja leži teško bolesna, a ima devetero neopskrbljene djece, primili smo od g. N. N. (ponovo) 2 K; g. Luka Miškulini nadziratelj brzojavnih pruga u Ivanić-gradu, pripisao nam je 2 K.

Kako o Božiću, tako je i o Uskrsu o. god. darovao učiteljski zbor naše pučke škole ovoj bijednoj udovi 7. K.

Preporučujemo je i nadalje ljudima dobra srca, to više, jer je morala napustiti rad bolesti mjesto školske podvornice, pa je tako izgubila i posljednju potporu, kojom je prehranjivala sebe i svoju djecu.

Sajam na veliki petak. Na ovaj je sajam dočijepljeno 933 komada rogata blaga i 376 svinja. Kupaca bijače takodjer dosta, te se razvila živahna trgovina. Prodano je u svem 207 kom. rogatog blaga i 61 kom. svinja. Na sajmu su se jasno opažale posljedice nestalice krme. Blago bijače poprijeko u dosta lošem stanju i vrlo mršavo. Bilo je komada, koji se jedva držaše na nogu od izglednjelosti.

Kradja u Blatu. Štiničaru Samuelu Cireru iz Blata, opć. Hrv. Stupnik, ukradeno je u noći od 15. na 16. travnja provalom na dučan, 1 samokres, cipele, hlače, svajcarskoga sira, slanine, kruha i 7 K gotova novca. Pretraga po oružnicima ostala je bez uspjeha.

Redarstvene vijesti. Na godišnjem sajam velikog petka došlo je i raznih osoba s namjerom, da se okrste tudjim dobrom. Tako je neki Janko Sprem posegao u džepove Marka Leskovčaka iz Samobora i Josipa Golubića iz Orešja, u namjeri da im obere džepove. To mu nije uspjelo, jer su ga obojica spazili u čelu, te ga predali redarstvu.

Juri Jambrešiću i Josipu Župančiću svijetle su se na sajmu razne stvari kao šeširi, košulje i naranče, te su i oni pokušali da ih se domognu, ali ostale kratke rukave, jer su opaženi i pritvoreni.

Uhićeni su predani sudu.

Anka Gerjavić služavka, koja je neko vrijeme i u Samoboru služila, te za kojom je raspisana tjeratka, uhićena je u Samoboru, i predana sudu.

Školska pitanja opć. Podvrh.

Kako smo već javili, održana je 6. travnja u Samoboru povjerenstvena rasprava u predmetu gradnje škola u području sadašnje školske općine Podvrh.

Sada je stiglo u tom pogledu rješenje kr. zem. vlaste, odjela za bogoslovje i nastavu.

Kako se razabira iz povjerenstvenoga zapisnika od 6. travnja interesovane su stranke složne u tom, da se za sadašnju školsku općinu podvrhku osnove jedna višerazredna škola sa sjedištem u Samoboru. Ali vlastina naredba izrijekom naglašuje, da se ta želja kosi nesamo s glavnim i temeljnim principom za osnivanjem novih škola „da škola mora biti za djecom, a ne djeca za školom“, već i s naredbom od 31. siječnja o. g., kojom je određena decentralizacija pučkih škola, pak ako je toj decentralizaciji fgdje mjesto, to

joj je u konkretnom slučaju, gdje od 512 sposobnjaka polazi školu samo 177, a iz nekih sela školske općine (Celine i Medsava) ne polazi školu nijedno dijete. Od uškolnih mjesto njih je 12 udaljeno od središta preko 4 km, a neka su mjesto od sadanjeg školskog područja udaljena i preko 118 km (Vratnik).

S obzirom na navedeno, imala bi se današnja školska općina rastaviti u tri školske općine sa sjedištem u Farkaševcu, Mirnovcu i Samoboru. Školska općina Farkaševac imala bi sastojati od ovih sela: Domaslovec, Vrbovec, Celine, Medsava, Gradna; ona u Mirnovcu od Mirnovca, Slavegore, Kladja, Male Rakovice i Velike Rakovice, napokon u današnju školu podvršku u Samoboru imala bi polaziti djeca iz sela Dubrave i Draganje selo, pa eventualno iz Vrhovčaka; Vratnik bi se imao uzeti u kombinaciju pri daljem zaokruživanju školskih općina.

Vlada je ujedno potvrdila zaključak županijskog upravnoga odbora od 17. lipnja prošle godine za gradnju nove škole u Farkaševcu, od koje neće biti nijedno uškolano selo udaljeno preko 28 km. Ta selo imaju danas 180 školskih sposobnjaka, od kojih radi nijihove udaljenosti od sadanje podvrške škole u Samoboru jedva 59 polazi školu. No s obzirom na materijalne prilike općine i s obzirom na daljnje školske potrebe promijenjen je zaključak upravnoga odbora u toliko, da se zasada osnuje samo jednorazredna pučka škola u Farkaševcu.

Obukom u ovoj novoj školi ima se početi 1. rujna ili najkasnije 1. listopada.

Društvene vijesti.

Dobrov. vatrogasno društvo u Samoboru održat će, po svome starom običaju, ovogodišnju glavnu skupštinu na dan sv. Florijana, 4. o. m. u 11 sati prije podne u trgovinoj vijećnici.

Pozivaju se gg. utemeljači, podupirajući i izvršujući članovi, da ovoj skupštini prisustvovati izvole.

Poslije podne je društvena zabava u gostionici kod „Kraljice prirode“ u Anin-perivoju.

Društvo za poljoprivredu Samobora darovala je sl. Samoborska štadionica K 100. — Na godovno g. Gjure Frančekovića sabrano u njegovu domu, a na nobudu kot. predstojnika g. Ključeca K 8. — G. Petar Saban darovao je 20 K.

Pučka knjižnica i čitaonica u Samoboru. Odbor ove čitaonice nakon je, da za svoje članove priredi izlet k sv. Križu i da ondje upriliči t. z. „majlis“. Ta se zabava ima održati u nedjelju, dne 17. o. m.

PROSVJETA.

Prijateljima pučke prosvjete. Posao je oko suzbijanja analfabetizma velik s obzirom na golem postotak analfabetata u Hrvatskoj. I neće se još dugo optati veći rezultati „Društva hrv. sveuč. gradjana za pouku analfabetata“, ako nas ne bude i šira javnost u našem radu htjela poduprijeti. Društvo je kroz tri godine sistematski svoje djelovanje poduzeo tek u glavnom gradu i u njegovoj okolini. A u provinciji je radio i tamo tek po koji član našeg društva; to je bilo samo onda, ako su prilike bile vrlo povoljne. Zajednički s nama radio je u provinciji i pučko učiteljstvo, i to ponajviše ono iz županije zagrebačke.

Misao je našega društva, da se živahna akcija oko suzbijanja analfabetizma protegne po čitavoj našoj domovini. Stoga se ovim putem obraćamo u prvom redu na naše djaštvo, u koliko boravi u provinciji, napose na pučko učiteljstvo kao i na svu inteligenciju, da svi zajedničkim silama porade oko prosvjete svoga naroda.

Svatko, tko hoće, da u tom smislu što učini, bilo da sam drži tečaj bilo da u svom mjestu potakne i pokrene to pitanje, neka se obrati na naše društvo, koje će mu poslati sve potrebne upute i sav materijal (knjige, teke, olovke, zgodne knjižice i. t. d.) prema potrebi i besplatno.

Društvo hrv. sveuč. gradjana za pouku analfabetata Zagreb, Sveučilište

Gospodarstvo.

Bolesti na voćkama.

Imade više gribova na voćkama, koji su uzrok, da se lišće suši, a plodovi zakrivaju. Tako na pr. već više godina opažamo na lišće šljiva crvene ili rumene pjegje ili rdju, od čega lišće pozuti i obamre, mladice i plod zaostaje u razvijaku, a veći se dio plodova posuši i otpadne. I na jabukama i kruškama opaža se svake godine manje ili više čadja na plodu, lišće i mladicama.

Ipak bi se dalo ovome lako predusresti. U Tirolu — uopće u Njemačkoj, Francuskoj i drugim zapadnim zemljama sa vrlo dobrim uspjehom brane voćke protiv svih gribova modrom galicom.

Voćke se polikrope rastopinom modre galice i vapna. Na 1 litru vode uzimaju se pol do 1 kg modre galice i 1 pobj. do 2 kg gađena vapna. Voćke se škropaju dva puta i to prije i poslije cvatnje. Za škropljivanje voćki upotrebljavaju se posebne škrcajke. Dovoljno bi bilo, da si više gospodara zajedno nabavi jednu takvu škrcajku.

Škropljivanju voćaka imade se mnogo zahtvaliti da je u Tirolu voće tako lijepo, čisto i bez pjega, i da se

dade dugo zdravo uščuvati, a potom i dobro unovčiti.

Vidjeli smo prošavše jeseni u Tirolu još kasno baš pred zimu, bujno zdravo tamnozeleno lišće na voćkama kad je kod nas već davno sve lišće otpalo; ali se zato moglo dobro još opaziti i tragove škropljivanja modrom galicom.

Kod nas je otpalo lišće prije reda uništeno, što je i po zdravije same voćke vrlo štetno.

P. C.—

Obavijest. Uprava „Gospodarske podružnice“ javlja, da je modra galica prispijela, te se umoljavaju gg. članovi koji se za nju predbilježiše, da ova izvole odmah preuzeti. Tako će se moći i tražbina gospodarskog društva u Zagrebu podmiriti, jer se itač moraju plaćati kamati, te bi bila uprava prinuđena za toliko i galicu članovima skuplje zaračunati.

Izjava „Prve hrvatske štadionice“ proti Frank Zotti-u i comp. u New-yorku.

Prva hrvatska štadionica stajala je sa bankovnom tvrtkom Frank Zotti et Comp. u New-Yorku u poslovnom saobraćaju od god. 1900. Već deže vremena postao je taj poslovni saobraćaj dosta neuredan, jer nam Frank Zotti et Comp. nijesu nikada na vrijeme dobavljali pokriće za izvršenje svojih platežnih naloga, koji su kod nas radi toga ležali neizvršeni katkada više tijedana, pače i mjeseci. Uslijed toga, i da izbjegnemo mnogim urgencijama sa strane onih osoba, kojima su se po Frank Zotti et Comp. doznačene svote imale isplati, bili smo konačno prisiljeni prekinuti sa spomenutom tvrtkom svaki poslovni saobraćaj, te smo to saopćili i javnosti, na ravnanje svih onih, koji žele, da im iz Amerike doznačeni novac bude isplaćen kroz naš zavod.

Sada primamo od prijatelja iz Amerike obavijest, da je tvrtka Frank Zotti et Comp. u svojim novinama new-yorkškom „Narodnom Listu“ od 19. ožujka o. god. objelodanjila proti nama izjavu: „Da se razumijemo“, u kojoj podloži navlažuje na naš zavod, te nam podmje neistinitost naših navoda, a da nije za svoje tvrdnje iznijela nijedan dokaz.

Ne želimo sa Frank Zotti et Comp. nikakvu polemiku, ali smo prisiljeni, da sa indigacijom odbijemo njihove podvale, te da javnosti tom prilikom pružimo sljedeća fakta.

Nije istina, da su Frank Zotti et Comp. prije dvije godine reducirali uvelike posao s nama, naprotiv je istina, da je naš posao sa spomenutom tvrtkom baš u godini 1906. bio najjači, te obuhvaćao preko kruna 14.000.000. Taj posao jenjao je istom lane uslijed spomenutih neuređnosti Frank Zotti et Comp.

Nije istina, da su Frank Zotti et Comp. s nama prije tri mjeseca sasvim prekinuli, naprotiv je istina, da smo našu izjavu, da prekidamo s njima poslovanje izdali 15. veljače o. g., dok su Frank Zotti et Comp. istom na temelju te naše izjave od nas imali nekontroliran od 19. ožujka o. g. zatražili izvadak njihovog računa i povratak još neisplaćenih listina. Te listine, koje su kod nas ležale neizvršene radi pomanjkanja pokrića, datirale su iz prosinca pr. g. i siječnja o. g., dakle su neke bile tri mjeseca stare, te su iznosile svetu od četvrt milijuna kruna. Te smo listine povratili gg. Frank Zotti et Comp. na 21. ožujka o. g. putem javnoga bilježnika g. Franje Arnolda u Zagrebu, kod kojega smo pravo stanje stvari ustanovili notarijatskim aktom.

Na ostača podmetanja i prigovore ne držimo za vrijedno da se osvrnemo, nego samo konstatujemo, kako su gg. Frank Zotti et Comp. ipak i u svojoj spomenutoj izjavi na koncu držali za nuždno, da svojim mušterijama poruče, da se, imaju li kakvu pritužbu glede poslanog novca, obrate na njih, pa da će stvar razviti i dovesti u red, da nitko ne bude trpio nikakve štete.

Držimo, da je taj poziv dosta jasan, da se vidi, kamo je smjerala ta cijela njihova izjava.

Zagreb, travnja 1908.

Prva hrvatska štadionica.

Iznajmljuje se

Jedna soba sa kuhinjom u Rambergovoj ulici broj 62.

Krasan stan

koji sastoji od 3 parketovane sobe, kuhinje, izbe i podruma. Sve sa posebnim ulazom, jefitno se iznajmljuje Stražnička ul. br. 5. Pobište u istoj kući ili kod vlasnika Jenka Bedenka, Zagreb Marovška ul. br. 25., u dučanu.

Prodaje se kuća.

U Rambergovoj ulici br. 35. prodaje se kuća, koja sastoji od 4 sobe i nizgrednih prostorija. Kući pripada prostrana bašta zasadjena plenumnim voćkama.

Javna zahvala.

Slavna „Samoborska štedionica“ i ove se godine sjetila „Društva za poljepšanje Samobora“, te mu podijelila potporu od 100 K.

Na ovom lijepom daru usrdno zahvaljuje

Predsjedništvo društva.

Izvrsno stolno i okreplno piće jest ljekovita rudna voda.

Lasinja

Ona je uvijek bistra, pitka, te svojom ugljičnom kiselinom osvježuje i oživljuje cijelo tijelo, a posjepa Še probavu. Sa vinom pomješana jest vanredno ukusno piće.

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvrsnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mij. šovite robe.

Kašalj
izlijedi
svoje zdravije voli.
6245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih
prsnih Karamela
sa tri omorike.
Liječnici su ih prokuđali i preparovali
protiv kašila, promuklosti, nazladama,
sluzavosti, mihaliči, ždrifta te kašiju hri-
pavca. — Svečić po 20 i 40 šil., svežan
80 K. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠIĆA
lijekarnica k zlatnom anđelu u Samoboru.

Samoborskog listu.

SKLADIŠTE
svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA
R. A. SMEKAL
ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.
Najnovije

„Patent Smekal“
Štrejljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.
Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Pozor!!

Kupujte i upotrebljavajte uvijek svježi i najbolje vrste zagaranovani

Portland i Roman - CEMENT.

Velika zaliha:

gradjevnog, suhog i sve vrste inog drva, ljepenke i vapna.

Najbolje vrste:

Ausiške modre galice, bijele duge rafije, gumije za cijepljenje te sumpora.

Na zahtjev dostava u kuću besplatna.
Jamčim za brzu i točnu godvorbu kao i najniže cijene.

Stjepan Šoic.

Javna zahvala.

Nemoguć drukčije, to ovim pute svedro zahvaljujem na mnogobrojnim iskazima sačuti, iskazane mi prigodom smrti premlilog i nezaboravnog mi supruga

Antuna Ivanuševića,

a tako i svima onima, koji sprovođu nezaboravnog pokojnika učestvovaše.

Napose, pak osjećam duboku zahvalnost p. n. gosp. dr. Biščanu i dr. Juratoviću za liječničku njegu, guji. Melinščak, koja mi je u mojoj tuzi pružala prvu pomoć, te ggnjanku Kuharu i S. Miheliću, koji je pošljedne i teške dane premilomu pokojniku svojom ljubaznošću lakšim učinio, dnevničarskoj organizaciji, napokon sl. vojno-veteranskom društvu za novčanu opreminu, bolesničku potporu, kao i za namirenje svih pogrebnih troškova.

U Samoboru, 29. travnja 1908.

Zora Ivanušević
tugujuća supruga.

Oleanderi

sa crvenim i ružičastim cvjetom prodaju sa uz povoljne cijene.

Pobliže kod Jakoba Štembergera, zvonara u Samoboru.

Broj 1116.—1908.

Predmet: Poreza tecivarne III. razreda za 1908.—1910. odmjera.

OGLAS.

Raspisni registar, koji sadrži prijedloge za odmjeru poreza tecivarne III. razreda za god. 1908., 1909 i 1910, sastavljen je po izaslaniku kr. financ. ravnateljstva iz Zagreba, te se izlaže na javni uvid od 25. travnja do 2. svibnja 1908. u uredu trgovinskog poglavarstva. U tom roku može svatko, ako misli, da mu je porez nepravedno povučen, svoj priziv na kr. finansijsko ravnateljstvo u Zagrebu podnijeti.

Odmjera tiče se naročito odvjetniku, liječniku, veterinaru, ljekarniku, primaljcu, mjerniku, sitničaru, trafikanata, trgovaca, krčmaru, točilaca vina preko ulice, mesara, pečenjara, mlinara, vozara (fijakera), tvorničara, pekaru, medicaru, kavanaru, brijaču, tiskaru, živoderu, dimnjačaru, zakupnika i konačno štedionica.

Poglavarstvo slob. i kr. pov. trgovista

U Samoboru, dne 25 travnja 1908.

Načelnik

Cop

Blagajnik

Vuković

Ploče za taracanje

od granita prodaju se uz povoljne cijene. Tko ih želi kupiti, neka se obrati na župni ured u Samoboru.

Kuća.

u Samoboru, Rambergova ulica, broj 88 sa polari zemljišta, prodaje se dobrovoljno.

Upitati se kod g. Belana i u istoj kući.

Marija udova Dočkal poučavat će u talijanskom i njemačkom jeziku, svaki dan od 8—11 prije podne i 2—4 sata poslije podne.

Pobliže upitati, Livadičeva ulica u kući gdje. Erbežnik.

OGLAS.

Od posjeda Glinik i Zagrebčica prodavat će se pojedine čestice

slike srijede i subote

u poslovnicu gospoštije u Gliniku u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvice,
i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Glinik.